

VILLREINNEMNDNA FOR RONDANE OG SØLNKLETEN

PROTOKOLL FRA MØTE 5/2017: Arbeidsutvalget Telefonmøte 31. mai 14.00-14.45

Deltakere: Jørund Båtstad, Torstein Storås, Janne Lunaas (sak 2017/31) og Arne Vadet (sak 2017/33).

SAKER:	
2017/31	ALVDAL - SØKNAD OM DISPENSASJON FRA KOMMUNEPLAN FOR NY HYTTE
2017/32	FORDELING AV TILTAKSMIDLER 2017
2017/33	DOVRE – RESTAURERING/NYBYGG AV MÅSÅBU I GRIMSDALEN
2017/34	SØR-FRON – UTVIDELSER AV ELDÅBU TURISTHYTTE
2017/35	STOR-ELVDAL – TRAKTORVEG PÅ GÅLA

2017/31 ALVDAL - SØKNAD OM DISPENSASJON FRA KOMMUNEPLAN FOR NY HYTTE

SAKSOPPLYSNINGER

Dette er en sak nemnda behandlet i AU-møte i januar i år (sak 2017/2).

Saken gjelder dispensasjon fra kommuneplanen for Alvdal 2008-2020, for å bebygge eiendommen gnr 16/bnr 59 i Høstdalen. Tomta er tidligere fradelt, men er avsatt i kommuneplanen som LNF-område. Dvs. at det ikke er gitt tillatelse etter Plan- og bygningslova til å bebygge tomte. Det ble søkt om å bygge en hytte på 20 m² og et uthus på 5-6 m². Tomta ligger i et område med en rekke hytter fra før.

Villreinnemnda fattet følgende vedtak:

Retningslinjene for buffersona i regionalplan for Rondane-Sølnkletten har forbud mot ny hytteutbygging i buffersona utenom allerede godkjente tomter i regulerings-/kommuneplan. Det vil ha en svært uheldig presedensvirkning både for Haustdalen og hele regionalplanområdet dersom dispensasjonen innvilges som omsøkt. Ulempene med å innvilge dispensasjon vurderes derfor i denne saken til å være langt større enn fordelene. Villreinnemnda frarår ut fra dette at dispensasjon innvilges. Nemnda ber om å få tilsendt kopi av kommunens vedtak i saken.

Alvdal kommune fulgte tilrådingen fra nemnda og avslo søknaden om dispensasjon, begrunnet med at det ikke foreligger klart større fordeler enn ulemper i saken. (jfr. sak 2017/20, punkt 3).

Søker klagde så på vedtaket, og kommunen (Formannskapet) tok saken opp til ny behandling 11.05.17. Rådmannen konkluderte i sin saksinnstilling med at «Det er etter rådmannens vurdering ikke kommet fram nye opplysninger i klagen som tilsier en endring av formannskapets vedtak i sak 9/17. Vedtaket fra sak 9/17 bør opprettholdes og klagen oversendes til Fylkesmannen for avgjørelse.»

Formannskapet fulgte imidlertid ikke rådmannens innstilling, og ga søker dispensasjon til å bygge. Vedtaket var som følger:

- 1. Alvdal kommune, formannskapet, tar klage datert 16.03.17 fra Valborg Ligård til følge.*
- 2. Alvdal kommune innvilger søknad om dispensasjon fra kommunedelplanens LNF-formål på eiendommen gnr/bnr 16/59 i Alvdal.*
- 3. Vedtaket er fattet med hjemmel i plan- og bygningslovens § 19-2 og begrunnes med at dette gjelder fortetting av eksisterende hytteområde.*
- 4. Vedtaket skal ikke skape presedens annet enn at eventuelle framtidige dispensasjonssøknader må vurderes i det enkelte tilfelle.*

Vedtaket er ikke tilstrekkelig begrunnet. Vedtaket ble oversendt fra Alvdal kommune pr. epost 11. mai. Frist for klage fra nemnda er dermed 1.juni.

VURDERING

Retningslinjene for buffersona i regionalplan for Rondane-Sølnkletten har forbud mot ny hytteutbygging i buffersona utenom allerede godkjente tomter i regulerings-/kommuneplan. Det vil ha svært uheldige presedensvirkninger både for Høstdalen og hele regionalplanområdet dersom det åpnes for ny hytteutbygging i buffersona utenom allerede godkjente tomter i regulerings-/kommuneplan. Regionalplanen er resultatet av en mangeårig og omfattende prosess, og planen ble sluttbehandlet av det daværende Miljøverndepartementet. Det skal derfor gode grunner til å dispensere fra retningslinjene i planen, og dette er å anse som prinsippsak i forhold til regionalplanen.

Vedtaket i Formannskapet går på tvers av innstillingen fra Rådmannen, som viser til at det ikke er framkommet nye opplysninger i saken. Vedtaket i Formannskapet er heller ikke tilstrekkelig begrunnet eller vurdert i forhold til naturmangfoldlova §§8-12.

Villreinnemnda har tidligere påklagd en motorferdselsak i Alvdal kommune. Kommunen reiste da tvil om nemnda hadde klagerett. Behandlingen av klagen hos Fylkesmannen i Hedmark tilkjente imidlertid nemnda en slik rett.

FORSLAG TIL VEDTAK

Dispensasjonen som er innvilget er ikke i tråd med retningslinjene i Regional plan for Rondane og Sølnkletten, og vil kunne ha stor presedensvirkning for hele planområdet. Dispensasjonen er ikke tilstrekkelig begrunnet, og ikke vurdert i forhold til naturmangfoldlova §§8-12. Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten påklager derfor vedtaket i Alvdal Formannskap 11. mai 2017

Nemndas sekretær utformer en klage som godkjennes og underskrives av leder av nemnda.

STYRETS BEHANDLING

Nemnda har behandlet saken tidligere. Det er ikke framkommet nye opplysninger i saken. Nemnda forholder seg derfor til det vedtaket som er fattet tidligere.

VEDTAK

Dispensasjonen som er innvilget er ikke i tråd med retningslinjene i Regional plan for Rondane og Sølknkletten, og vil kunne ha stor presedensvirkning for hele planområdet. Dispensasjonen er ikke begrunnet, og ikke vurdert i forhold til naturmangfoldlova §§8-12. Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten påklager derfor vedtaket i Alvdal Formannskap 11. mai 2017

Nemndas sekretær utformer en klage som godkjennes og underskrives av leder av nemnda. Vedtaket var enstemmig.

2017/32 FORDELING AV TILTAKSMIDLER 2017

SAKSOPPLYSNINGER

Tiltaksmidlene består av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler for Rondane Sør, Rondane nord og Sølknkletten for 2016, i alt kr. 147.094 kr. Midlene ble i år som i 2016 kun utlyst via mail til de tre villreinutvalgene, aktuelle fjellstyrer og kommuner, samt Norsk Villreinsenter Nord. I oversendelsesbrevet ble mottakerne av e-posten bedt om å gjøre utlysingen kjent for aktuelle søkere, f.eks. skoler. I tillegg ble utlysingen lagt på nemndas sider på villrein.no. En slik utlysingsmåte sparte nemnda for ca. 10.000 kr. i annonseutgifter.

Villreinnemnda diskuterte prinsipper for fordeling av midlene i sak 2017/25, og gjorde følgende vedtak:

-Med en vesentlig reduksjon av tiltaksmidlene fra 2016 til 2017 bør det alt vesentlige av tiltaksmidlene også for inneværende år gå til utvalgenes arbeid med bestandsovervåking.

-Av kostnadshensyn lyses tiltaksmidlene ut på samme måte som i 2016 (via mail), samt kunngjøres på nemndas sider på vilrein.no.

-Dersom det utlyses midler til relevante prosjekter i tilknytning til opprettelsen av europeiske villreinregioner i løpet av våren (jfr. punkt 7 under referat- og orienteringssakene), skal nemnda kontakte miljøer innen skolesektoren som tidligere har søkt om tiltaksmidler, for å se om det er mulig å få til en prosjektsøknad som omfatter skole/villrein.

Følgende søknader er registrert:

Søker	Tiltak	Kostnad delprosjekter	Totalt søknadsbeløp
Villreinutvalget for Rondane Sør	- Tellinger (min., kalv, struktur) - Reg. av trekk og arealbruk Fampen - Reg. av trekk sørover	40.000 10.000 20.000	70.000
Villreinutvalget for Rondane nord	-Minimums- og strukturtellinger - Registrering av kalvingsområder og tilstedeværelse i felt under villreinkalvinga	100.000 50.000	150.000
Sølknkletten Villreinområde	- Strukturtellinger - Minimums- og totaltellinger - Kjeveinnsamling	30.000 35.000 20.000	60.000

Prosjekt <i>Registrering av villreinen sin områdebruk innan randsonene i Rondane</i>	-Registreringer i Gråhø/Tjønnseterfjellet (Nord- og Sør-Fron) - Registreringer ved Veslefjellet/Kuva (Dovre)		3.316
Tarandus AS	Studere massefangstanlegget på Bløyvangen (Nord-Fron) ut fra nye funn i 2012	30.000	20.000
SUM søknadsbeløp			333.316

VURDERING

Alle søknadene ligger innenfor rammene av utlysingen (tiltak som: 1. Styrker forvaltningen av villreinstammen/ 2. Fremmer befolkningens forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene, særlig overfor barn og unge/ 3. Følger opp Regional plan for Rondane og Sølnekletten/ 4. Styrker kunnskapen om artes arealbruk i nåtid og fortid)

Hoveddelen av midlene har tidligere vært gitt til bestandsforvaltning og overvåking, dvs. utvalgenes arbeid. Praksis har vært å fordele tiltaksmidlene mellom de tre områdene i forhold til det som er tilbakeført av fellingsavgiftsmidler. Det har også vært praksis å bevilge mindre beløp til tiltak som fremmer særlig barn og unges forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene. I år er det ikke kommet inn søknader om midler til skolene. Dette kan ha sammenheng med at det i utlysingen ble gjort oppmerksom på nemndas vedtak om at «*Med en vesentlig reduksjon av tiltaksmidlene fra 2016 til 2017 bør det alt vesentlige av tiltaksmidlene også for inneværende år gå til utvalgenes arbeid med bestandsovervåking.*»

Utenom villreirutvalgenes søknader er det kommet inn en søknad om å videreføre registreringene av villreinenens arealbruk i Gråhø/Tjønnseterfjellet (Nord- og Sør-Fron) og ved Veslefjellet/Kuva (Dovre). Dette er en videreføring av registreringer tidligere år, og supplerer det pågående FOU-prosjektet for Rondane med GPS-merka simler ved at en får oversikt over bukkene sin arealbruk. Villreinnemnda søkes om i alt 10.000 kr. for 2016, 2017 og 2018, med 3.333 kr. i 2016. Prosjektet har en total kostnad på ca. 282.000 for de tre årene samla sett. Prosjektet har brakt fram nyttig kunnskap bl.a. for nemndas saksbehandling, jfr. sak 2016/25, og beløpet det søkes om fra nemnda er lite. Det anbefales derfor at søknaden innvilges for 2017. Ny søknad må sendes for 2018.

Det har også kommet søknad fra Tarandus AS v. Runar Hole om midler til en grundigere undersøkning av massefangstanlegget på Bløyvangen (Nord-Fron) etter at det ble gjort nye funn av en ny fangstbås og flere nye stolpehull i 2012. Dette vil styrke kunnskapen om massefangst av reinsdyr og arealbruken til villreinen i tidligere tider. Tiltaket er innenfor rammene av utlysingen, men vurderes til å ha lavere relevans enn søknadene fra utvalgene.

Dersom en holder midler til registreringene av villreinenes bruk i Gråhø/Tjønnseterfjellet og Veslefjellet/Kuva utenfor, foreslås det at det resterende beløpet, 143.778 kr., fordeles i forhold til det som er tilbakeført av fellingsavgiftsmidler. Fordelingen blir da som følger:

- Rondane N: 38.7% = 55.640 kr.
- Rondane S: 21.6% = 31.060 kr.
- Sølnekletten: 39.7% = 57.080 kr.

FORSLAG TIL VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2017 tildeles som følger:

Villreinutvalget for Rondane Sør	31.060 kr.
Villreinutvalget for Rondane nord	55.640 kr.
Sølnkletten Villreinområde	57.080 kr.
Prosjekt <i>Registrering av villreinen sin områdebruk innan randsonene i Rondane</i>	3316 kr.
SUM	147.096 kr.

VEDTAK

Tiltaksmidlene for 2017 tildeles som følger:

Villreinutvalget for Rondane Sør	31.060 kr.
Villreinutvalget for Rondane nord	55.640 kr.
Sølnkletten Villreinområde	57.080 kr.
Prosjekt <i>Registrering av villreinen sin områdebruk innan randsonene i Rondane</i>	3316 kr.
SUM	147.096 kr.

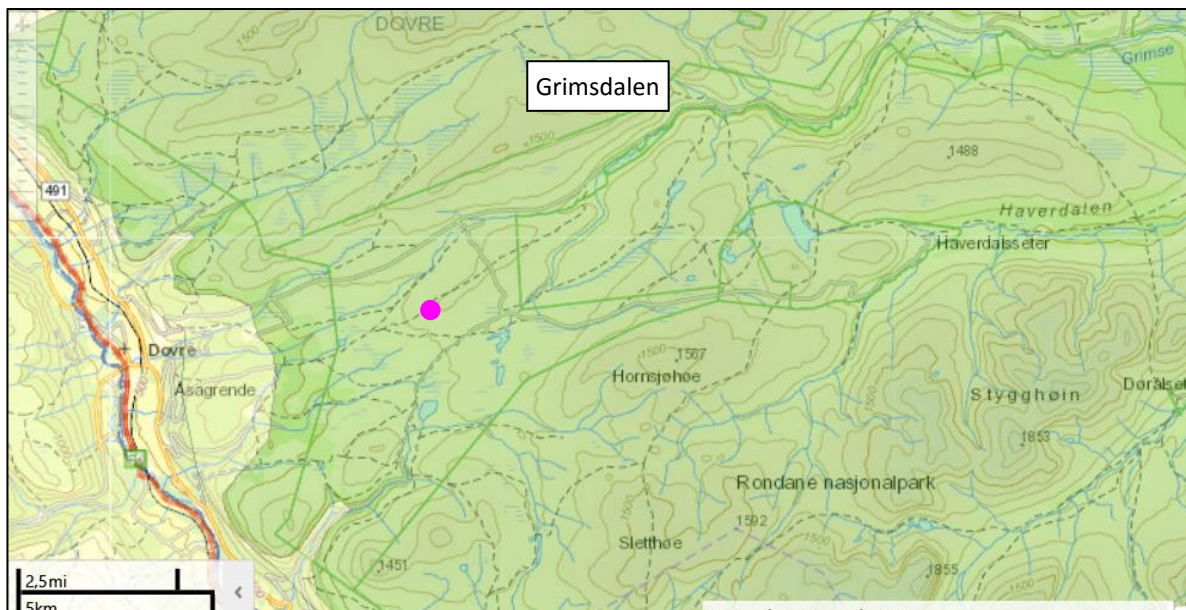
Vedtaket var enstemmig.

2017/33 DOVRE – RESTAURERING/NYBYGG AV MÅSÅBU I GRIMSDALEN

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har oversendt søknad om dispensasjon for å restaurere/bygge ny Måsåbu i Grimsdalen. Hytta ligger sør for vegen inn til Grimsdalen.

Søker ønsket i utgangspunktet å restaurere bua, men etter befaring med Dovre Handverksenter er det konkludert med at måsåhuset har så store slite- og råteskader at det ikke er mulig å reparere det. Måsåhuset ønskes bygd opp igjen i samme stil som det opprinnelige, i grovt reisverk og med liggende panel. Det søkes om å bygge ei ny bu med samme størrelse som den gamle måsåbua (24 m²) og i tillegg ønskes det oppsatt et uthus med utedo (finnes ikke i dag) på 10 m². Uthuset er tenkt bygd i samme stil og med samme materialer som måsåbua.

Figur 1. Plassering av måsåbu er vist med med lilla prikk.

Sett fra sørvest

Sett fra nordvest

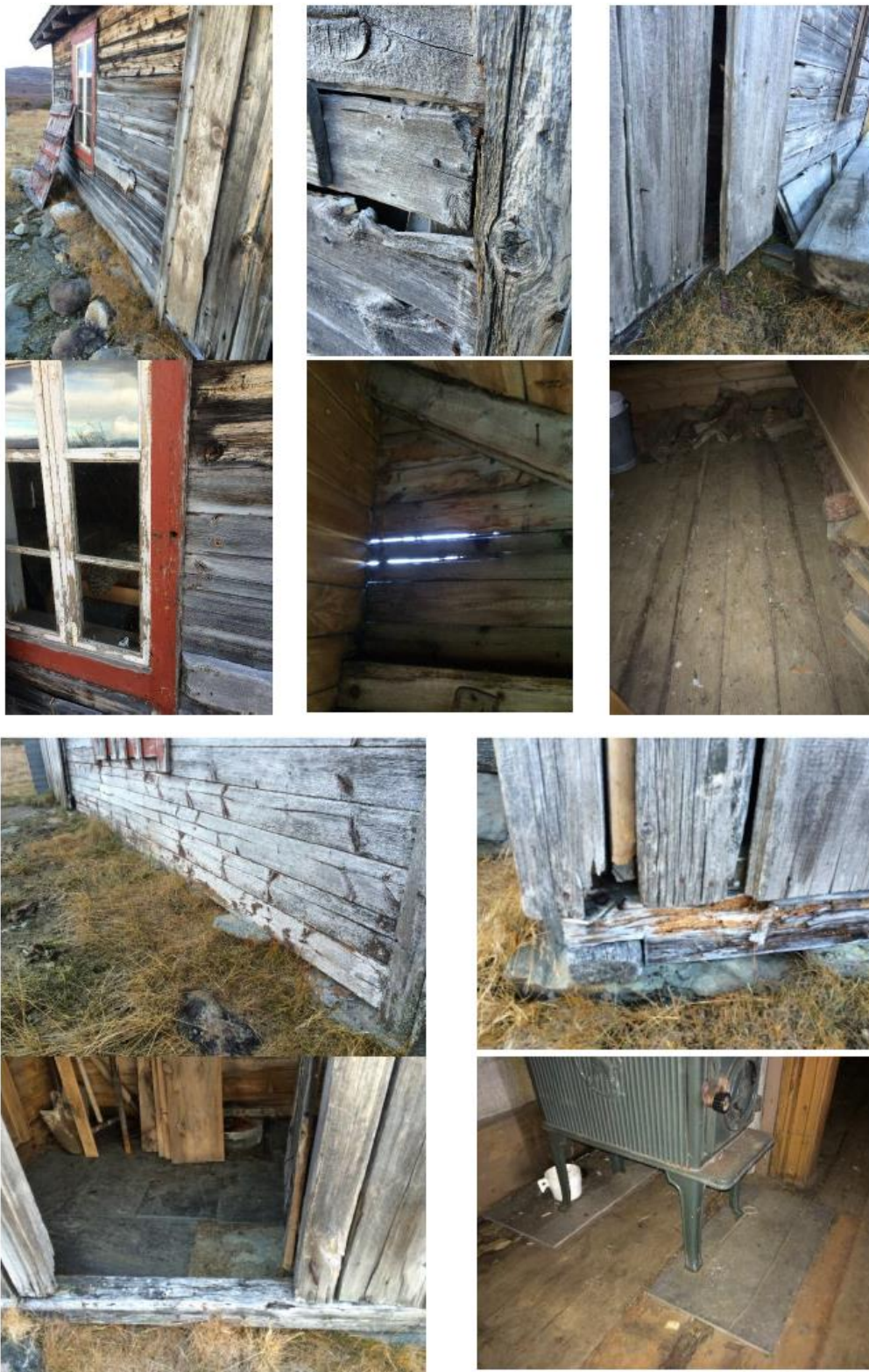

Sett fra nordøst

Sett fra sørøst

Figur 2. Dagens måsåbu

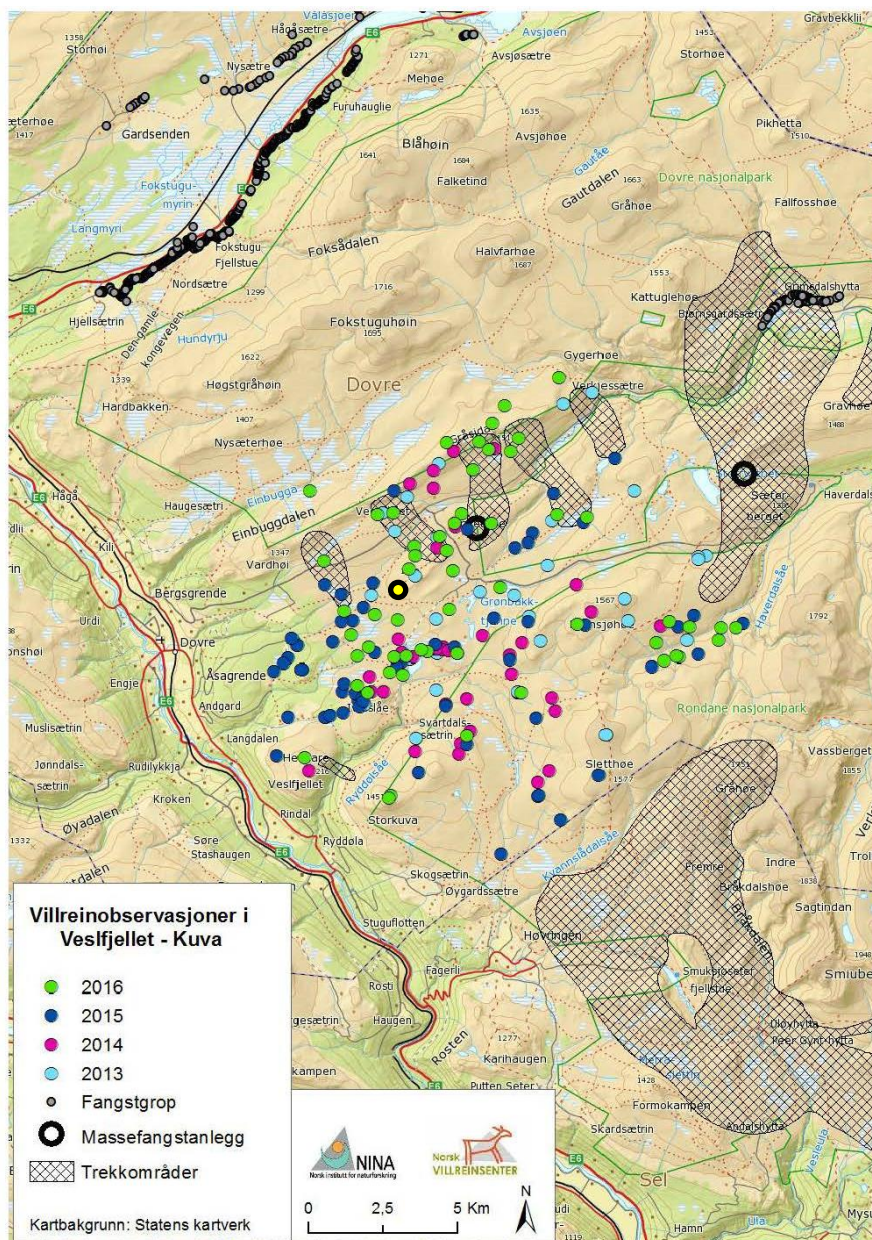

Figur 3. Detaljbilder av tilstand

Villreins arealbruk

Måsåbua ligger innenfor det området i Dovre som inngår i prosjektet «Registrering av villreinen sin områdebruk innan Gråhø/Tjønnseterfjellet i Nord-Fron og Sør-Fron og i Veslefjellet/Kuva i Dovre». Her er det foretatt registreringer siden 2013. Fra årsrapporten for Kuva i 2016 heter det bl.a.:

«Det er i hovedsak bukkflokker som oppholder seg i områdene Veslfjellet – Kuva fra april/mai til august. Fra august og utover høsten var det observert flere fostringsflokker og blandaflokker helt ned mot bjørkebeltet mellom Åsaranden og Veslfjellet. Det har i 2016 vært registrert mere bruk av arealene innenfor fokusområdet av både blandaflokker og fostringsflokker enn i 2014 og 2015. Fortsatt er det mest bukk som er observert og det ser ut som det er disse som oppholder seg i området over lengre tid om gangen».

Figur 4. Utbredelse av flokkobservasjonene i Kuva-Gråsida i perioden 2013-2016. Hyttas plassering er vist med gul prikk.

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Måsåbua ligger i regionalplanen i nasjonalt villreinområde (se figur 1). I retningslinjene for det nasjonale villreinområdet heter det at «*Det skal ikke etableres ny fritidsbebyggelse/ fritidseiendommer ut over de som allerede er godkjent gjennom reguleringsplan eller gjennom områder avsatt for fritidsbebyggelse i kommuneplanenes arealdel*».

VURDERING

Kunnskapsgrunnlaget om villreinens arealbruk i området er godt gjennom registreringene som er gjennomført siden 2007; NINA Rapport 339 (2008) «*Villreinen i Rondane-Sølnkletten. Kunnskapsstatus og leveområde*», NINA Rapport 1013 (2014) «*Villrein og ferdsel. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014*» og årsmeldinger fra prosjektet «*Registrering av villreinen sin områdebruk innan Gråhø/Tjønnseterfjellet i Nord-Fron og Sør-Fron og i Veslefjellet/Kuva i Dovre*» (jfr. nml §§8-9). Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet (jfr. nml §§8-9).

Både regionalplanen for Rondane-Sølnkletten og forskriftene for verneområdene i Rondane tillater at bygninger vedlikeholdes. Her dreier det seg om en bygning som er i så dårlig forfatning at den må rives og en ny bygning må settes opp. Det er ingen klare regler for når et bygg er i så dårlig forfatning at det må regnes som tapt, dvs. at et erstatningshus må anses som et helt nytt bygg. I dette tilfellet konkluderer bygningskyndig med at «*bygget har så store slite- og råteskader at det ikke er mogleg å reparere på*». Ut fra dette må et erstatningsbygg anses som et nytt bygg, ikke vedlikehold. Det ønskes også oppsetting av et uthus på 10 m², som er et nytt bygg.

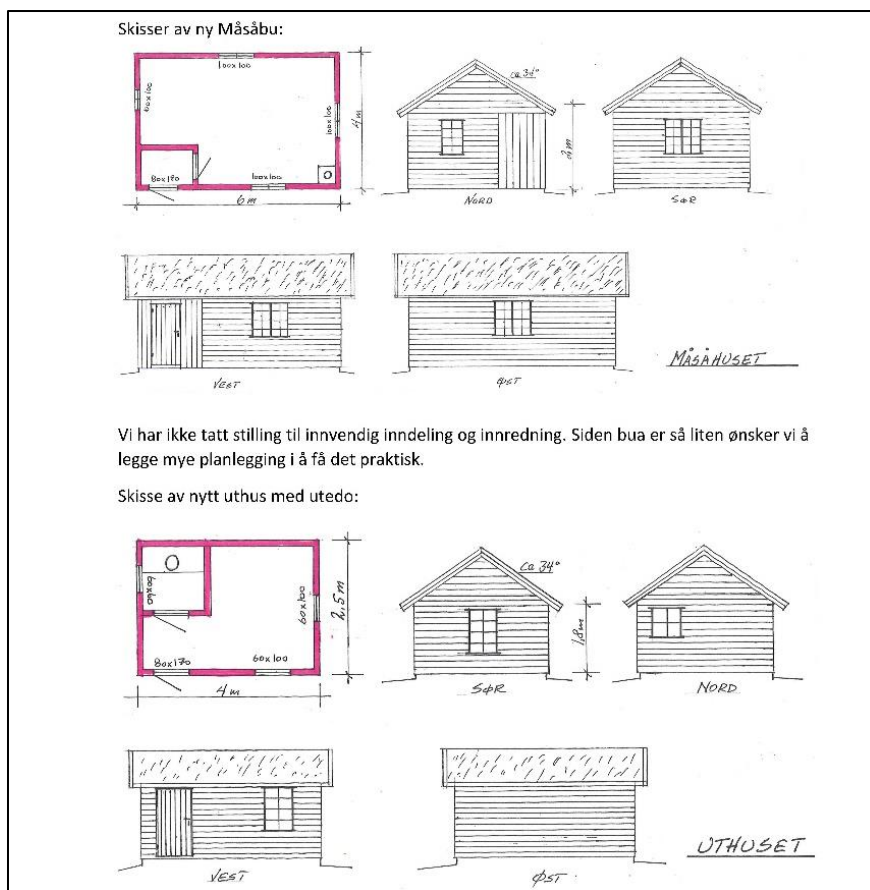
Det er ut fra et kulturminnehensyn ønskelig å ta vare på de gamle måsåhusene. Her vil imidlertid måsåhuset erstattes av et nytt bygg. Selv om det nye huset er tenkt oppført med samme utseende og med gammel bygningsteknikk, vil det autentiske ved måsåhuset bli borte. (Se tegninger av måsåhuset på neste side). Dette gjelder særlig når det skal oppføres uthus ved siden av måsåbua.

Et nytt bygg vil også medføre endring av bruksformål. Måsåhusene ble opprinnelig brukt i avgrensede perioder over året. Et nytt bygg vil åpne for helårlig fritidsbruk, noe som understrekes av at det også søkes om å sette opp et uthus.

Villreinen i Rondane nord er sterkt pressa av inngrep og ferdsel. Sommerbeiter er en minimumsfaktor. Måsåbua ligger i et område der det har vært igangsatt særskilte registreringer for å kartlegge bruken. Denne kartleggingen viser at måsåbua ligger nær viktige trekkområder og vår- og sommerbeiteområder. Ferdsele i dette området antas i dag å være begrensa, sammenligna med andre deler av Rondane nord.

Som enkeltinngrep har oppføring av et nytt bygg som erstatning av måsåbua sannsynligvis begrensa betydning for villreinens arealbruk. Det vil imidlertid ha en uheldig presedensvirkning dersom gamle måsåbuer tillates erstattet med et helt nytt bygg, og det i tillegg tillates oppført uthus.

Presedensvirkningen vil bli særlig stor siden dette er et sårbart område for villreinen i Rondane nord.

Figur 5. Tegninger av måsåhuset (fra søknaden)

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinen i Rondane nord er sterkt pressa av inngrep og ferdsel. Sommerbeite er en minimumsfaktor. Måsåbua ligger i et område der det har vært igangsatt særskilte registreringer for å kartlegge bruken. Denne kartleggingen viser at måsåbua ligger nær viktige trekkområder og vår- og sommerbeiteområder. Ferdsele i dette området antas i dag å være begrensa, sammenligna med andre deler av Rondane nord.

Som enkeltinngrep har oppføring av et nytt bygg som erstatning av måsåbua sannsynligvis begrensa betydning for villreinens arealbruk. Det vil imidlertid ha en uheldig presedensvirkning dersom gamle måsåbuer tillates erstattet med et helt nytt bygg, og det i tillegg tillates oppført uthus. Presedensvirkningen vil bli særlig stor siden dette er et sårbart område for villreinen i Rondane nord.

Villreinnemnda frarår derfor at dispensasjon innvilges.

STYRETS BEHANDLING

Måsåbuer i Dovre er en gammel tradisjon det er viktig å ta vare på. Her er det imidlertid snakk om et helt nytt bygg, ikke restaurering for å ta vare på et opprinnelig bygg. Bygget medfører også standardheving i forhold til gammelt bygg.

VEDTAK

Villreinen i Rondane nord er sterkt pressa av inngrep og ferdsel. Sommerbeite er en minimumsfaktor. Måsåbua ligger i et område der det har vært igangsatt særskilte registreringer for å kartlegge bruken. Denne kartleggingen viser at måsåbua ligger nær viktige trekkområder og vår- og sommerbeiteområder. Ferdsele i dette området antas i dag å være begrensa, sammenligna med andre deler av Rondane nord.

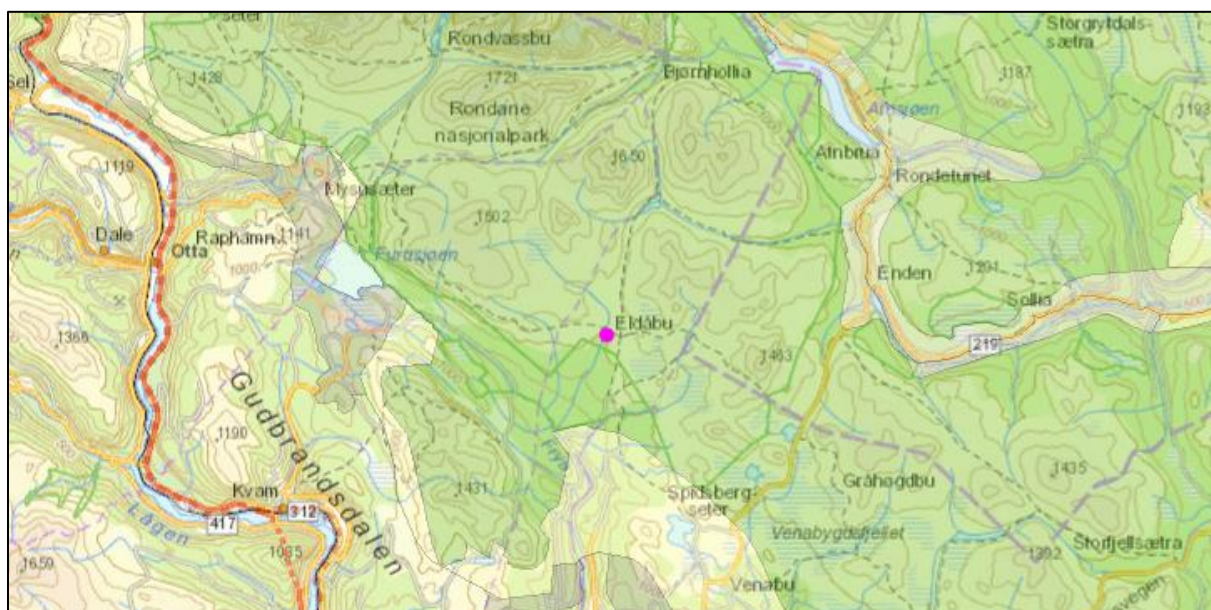
Som enkeltinngrep har oppføring av et nytt bygg som erstatning av måsåbua sannsynligvis begrensa betydning for villreinens arealbruk. Det vil imidlertid ha en uheldig presedensvirkning dersom gamle måsåbuer tillates erstattet med et helt nytt bygg, og det i tillegg tillates oppført uthus. Presedensvirkningen vil bli særlig stor siden dette er et sårbart område for villreinen i Rondane nord.

Villreinnemnda frarår derfor at dispensasjon innvilges. Vedtaket var enstemmig.

2017/34 SØR-FRON –UTVIDELSER AV ELDÅBU TURISTHYTTE

SAKSOPPLYSNINGER

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har oversendt søknad fra DNT Oslo og Omegn om dispensasjon for å utvide sikringshytta på Eldåbu med ca. 15m² for å etablere et tilbud til gjester med hund og til å utvide uthuset med ca. 10 m² for å bedre lagerforholdene. Det er behovet for mer areal til lagerrom for gass, ved og søppel, bl.a. ut fra nye regler for gasslagring. For å sikre at det ikke kommer hunder inn i fellesrommene på hytta, til sjenanse for allergikere, ønskes det å lage hunderom med egen inngang slik at hund og eier kan bo på samme rom. Eldåbu har i dag 10 sengeplasser i hovedhytta og 6 sengeplasser i sikringshytta. På de medsendte tegningene er det inntegnet to nye sengeplasser i tilbygget, men det er uklart om dette er køyesenger eller enkeltsenger, dvs. 2-4 nye sengeplasser.

Figur 6. Eldåbu markert med lilla prikk. Mørkegrønn sone i kartet er nasjonalt villreinområde.

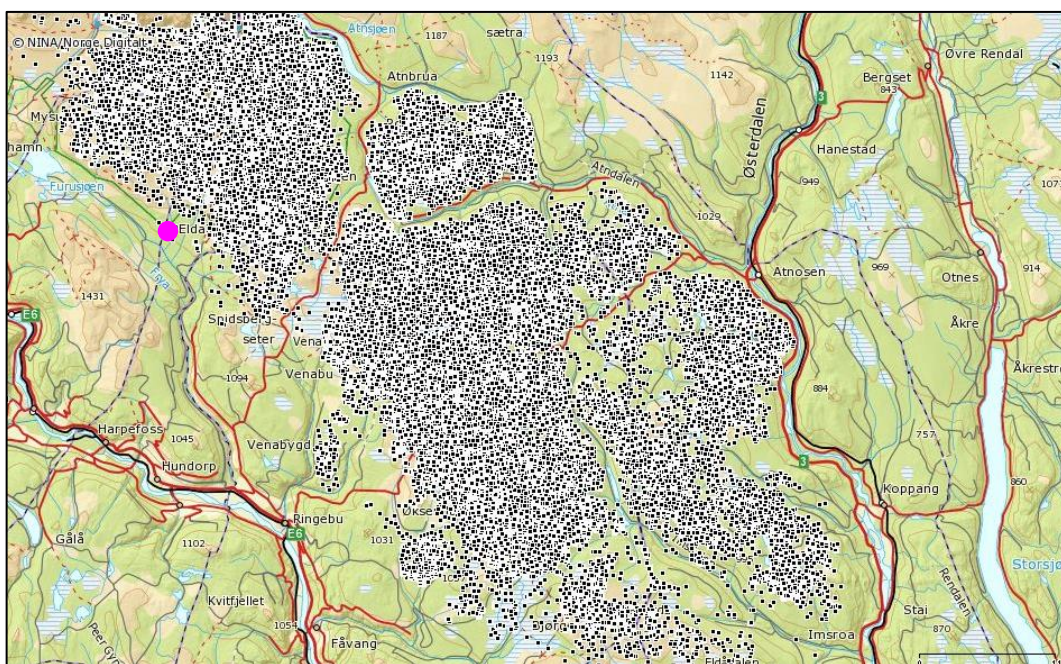
Figur 7. Eldåbu: Eksisterende situasjon og ønsket utvidelse

Utvidelsen av Eldåbu er fra DNT Oslo og Omegns side knyttet til flytting av Gråhøgdbu, lenger sør. Det har i mange år vært jobbet med å flytte Gråhøgdbu lenger fram på Venabygdsfjellet, og samtidig få lagt T-stien mellom Eldåbu-Gråhøgdbu-Jammerdalsbua lenger fram i fjellet. DNT Oslo og Omegn ønsker også å utvide sikringshytta på Jammerdalsbu med et rom for hyttevakt, men denne saken gjelder kun utvidelser av Eldåbu.

Planene om å flytte Gråhøgdbu er nå konkretisert, og tomt er funnet like innenfor øvrig bebyggelse på Venabygdsfjellet, nær Forrestdsætra. Sommerruta fra Eldåbu flyttes fra Ramshøgda til like over skoggrensa sørover til «nye Gråhøgdbu». Også sørover til Jammerdalsbu vil T-stien bli trukket lenger fram i fjellet, dvs. vekk fra villreinens leveområder.

Villreinens arealbruk

Eldåbu ligger svært nær områder som brukes av villrein (se figur 8).

Figur 8. GPS-registreringer av simler januar 2010- desember 2016 (www.dyreposisjoner.no)

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølnkletten

Eiendommen som ønskes utvidet ligger i Sone 1 – Nasjonalt villreinområde i Regionalplanen for Rondane Sølnkletten, som er definert som spesielt viktige områder for villrein. I denne sonen skal det ikke etableres ny fritidsbebyggelse, men tilbygg, uthus og anneks kan vurderes på eksisterende godkjente bebygde fritidseiendommer utenfor regulerte felt.

VURDERING

Kunnskapsgrunnlaget om villreinens arealbruk i området er godt gjennom registreringene som er gjennomført siden 2007; NINA Rapport 339 (2008) «*Villreinen i Rondane-Sølnkletten. Kunnskapsstatus og leveområde*» og NINA Rapport 1013 (2014) «*Villrein og ferdsel. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014*». Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet (jfr. nml §§8-9).

Villreinnemnda har i saker de siste årene hatt en svært restriktiv holdning til utvidelser av bygg innen i nasjonalt villreinområde, ut fra det betydelige antall hytter, buer og sætrer som finnes i nasjonalt villreinområde i Rondane, og dermed ut fra presedenshensyn. Ut fra tidligere praksis burde derfor nemnda frarå en utvidelse som omsøkt. Når DNT Oslo og Omegn setter utvidelsene av Eldåbu og Jammerdalsbu som vilkår for å flytte Gråhøgdbu, må en imidlertid se på hva de samla effektene av tiltakene blir for villreinen. Å få flytta Gråhøgdbu og T-stien mellom Eldåbu-Gråhøgdbu-Jammerdalsbu vesentlig lengre fram i fjellet og vekk fra villreinens leveområder, vil ha så store positive virkninger for villreinen at det langt overstiger eventuelle negative effekter av de foreslåtte utvidelsene på Eldåbu og Jammerdalsbu. Sumeffektene blir dermed positive, jfr. nml § 10. Det er også svært få byggesaker som samtidig medfører endring av stinettet, slik at saken ikke vil ha presedensvirkning for utvidelser av private hytter, buer og sætrer.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det er i utgangspunktet ikke ønskelig med utvidelser av sengekapasiteten i nasjonalt villreinområde i Rondane. DNT Oslo og Omegn har imidlertid satt utvidelsene av Eldåbu og Jammerdalsbu som vilkår for å flytte Gråhøgdbu. Å få flytta Gråhøgdbu og T-stien mellom Eldåbu-Gråhøgdbu og Jammerdalsbu vesentlig lengre fram i fjellet og vekk fra villreinens leveområder, vil ha så store positive virkninger for villreinen at det langt overstiger eventuelle negative effekter av de foreslåtte utvidelsene på Eldåbu og Jammerdalsbu.

Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten har derfor ikke innvendinger til utvidelser på Eldåbu som omsøkt, forutsatt at Gråhøgdbu og stinettet mellom Eldåbu og nye Gråhøgdbu flyttes vesentlig lengre fram i fjellet. Påbygg på uthuset for å imøtekomme nye krav til oppbevaring av gass kan gjennomføres før beslutningen om flytting av Gråhøgdbu er formalisert. Nemnda anbefaler imidlertid at det settes vilkår om at påbygg på sikringshytta med økning av antall sengeplasser avventer til flytting av Gråhøgdbu er formalisert.

STYRETS BEHANDLING

Else Mari Bjørke hadde sendt følgende skriftlige innspill til behandlingen:

«Som representant frå Sør Fron har eg ingen merkander til påbygging av Eldåbu.

Flytting av T sti/råk.

Vi bur på Eldåseter fleire månader i året. Så langt eg kjenner til har ikkje villreinen tatt skade av den trafikken som er i området i dag. Eg meiner det er betre å la råka gå der dei går, i staden for å lage nye traseer i fjellet.

Eg har mykje større tru på informasjon om korleis ein skal møte villrein og andre dyr i fjellet.»

Innspillet ble referert under behandlingen.

VEDTAK

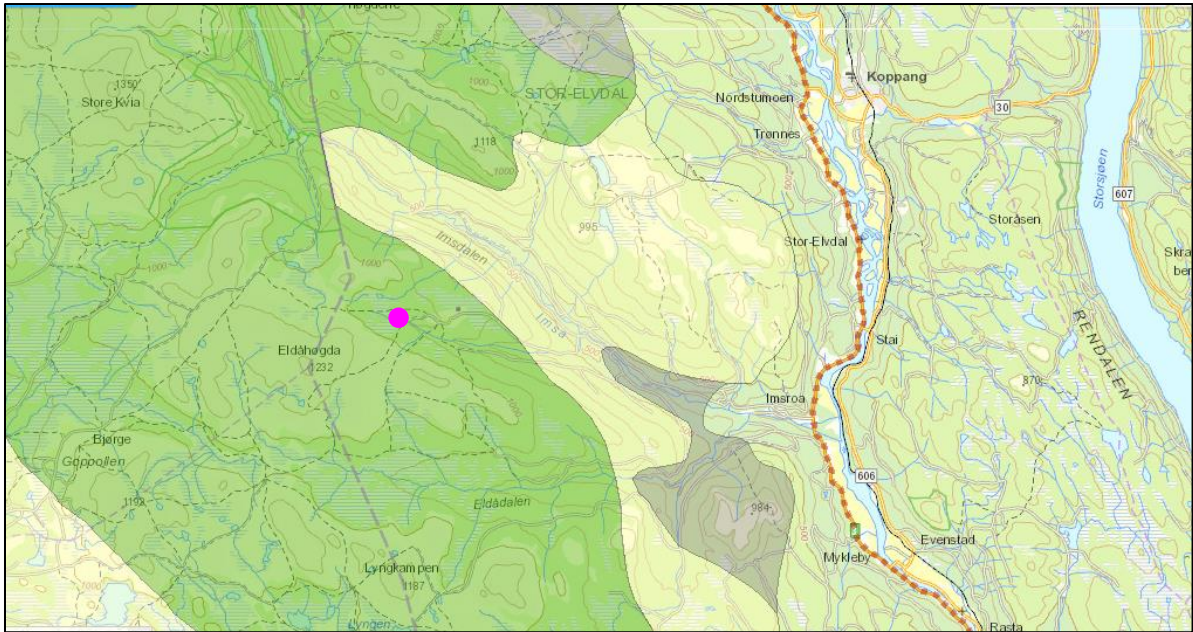
Det er i utgangspunktet ikke ønskelig med utvidelser av sengekapasiteten i nasjonalt villreinområde i Rondane. DNT Oslo og Omegn har imidlertid satt utvidelsene av Eldåbu og Jammerdalsbu som vilkår for å flytte Gråhøgdbu. Å få flytta Gråhøgdbu og T-stien mellom Eldåbu-Gråhøgdbu og Jammerdalsbu vesentlig lengre fram i fjellet og vekk fra villreinens leveområder, vil ha så store positive virkninger for villreinen at det langt overstiger eventuelle negative effekter av de foreslåtte utvidelsene på Eldåbu og Jammerdalsbu.

Villreinnemnda for Rondane og Sølknletten har derfor ikke innvendinger til utvidelser på Eldåbu som omsøkt, forutsatt at Gråhøgdbu og stinettet mellom Eldåbu og nye Gråhøgdbu flyttes vesentlig lengre fram i fjellet. Påbygg på uthuset for å imøtekomme nye krav til oppbevaring av gass kan gjennomføres før beslutningen om flytting av Gråhøgdbu er formalisert. Nemnda anbefaler imidlertid at det settes vilkår om at påbygg på sikringshytta med økning av antall sengeplasser avventer til flytting av Gråhøgdbu er formalisert.

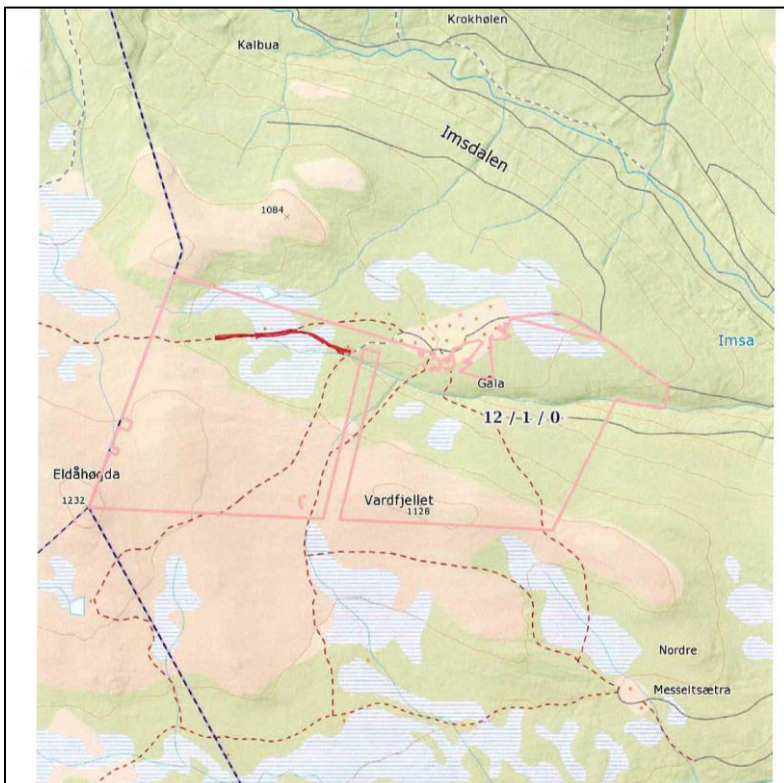
2017/35 STOR-ELVDAL – TRAKTORVEG PÅ GÅLA

SAKSOPPLYSNINGER

Stor-Elvdal kommune har oversendt søknad fra Odd Grundt om bygging av landbruksvei (gnr 12 bnr 1). Total veglengde er 1785 meter, vegklasse 8, med anbefalt vegbredde 3 meter. Vegen skal på ca. 1000 meter følge eksisterende trakk. Vegen ønskes anlagt for å gjøre tilsyn og sanking/transport av beitedyr enklere. Det opplyses at vegen også vil bidra til at sau får enklere tilgang på beiteområdene vestover fordi sauen har problemer med å krysse ei myr midtveis på strekningen. Vegen vil også gjøre uttak av ved fra områdene rundt vegen enklere.

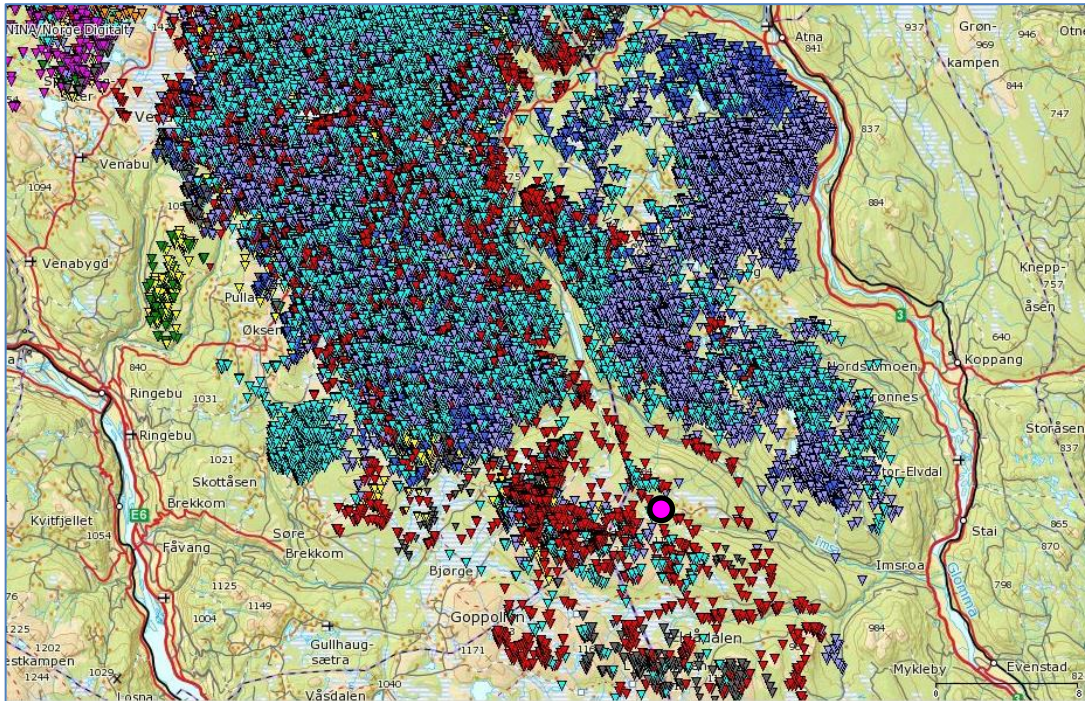
Figur 9. Område for landbruksveg markert med lilla prikk (se figur 10 for detaljer). Mørkegrønn sone i kartet er nasjonalt villreinområde.

Figur 10. Detaljkart som viser omsøkt strekning.

Villreinens arealbruk

Fjellområdet mellom Ringebu og Stor-Elvdal er et viktig beiteområde for delstammen i Rondane sør. Den omsøkte vegen vil gå inn i /mot både helårsbeiter og trekkområdene mellom nordlige og sørlige deler av Rondane sørområder (se figur 11 og Jordhøy, P. (red.) 2008. Villreinen i Rondane – Sølknletten. Status og leveområde. NINA Rapport 339).

Figur 11. GPS-registreringer av simler januar 2010- desember 2016 (www.dyreposisjoner.no).

Forholdet til Regional plan for Rondane-Sølknletten

Den omsøkte vegen ligger i Sone 1 – Nasjonalt villreinområde i Regionalplanen for Rondane Sølknletten, som er definert som spesielt viktige områder for villrein. Ny utbygging eller andre tekniske inngrep som kan forringe nasjonalt villreinområde skal unngås.

I de generelle retningslinjene for planen heter det om nye landbruksveger:
«Landbruksveger behandles etter Landbruksdepartementets forskrift om landbruksveier».

I retningslinjene for det nasjonale villreinområdet i Regional plan for Rondane-Sølknletten heter det at:
«Nye veger for næringsformål skal være stengt for allmenn trafikk».

VURDERING

Kunnskapsgrunnlaget om villreinens arealbruk i området er godt gjennom registreringene som er gjennomført siden 2007; NINA Rapport 339 (2008) «Villreinen i Rondane-Sølknletten. Kunnskapsstatus og leveområde» og NINA Rapport 1013 (2014) «Villrein og ferdsel. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014». Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet (jfr. nml §§8-9).

Regionalplanen for Rondane og Sølknkletten legger med få unntak ikke større begrensninger på landbruksdrift enn det som gjelder av lovverket for øvrig. Planen åpner imidlertid ikke for at landbrukstiltak skal være unntatt fra å vurderes i forhold til villreinhensyn. Landbruksforskriften er klar på at landbruksveger skal vurderes etter bestemmelsene i naturmangfoldlova:

«Nybygging og ombygging av landbruksveier m.m. krever tillatelse av kommunen jf. § 2-1. Dette innebærer offentlig myndighetsutøving, og en beslutning som berører naturmangfold, slik at nml. § 8 – 12 skal vurderes.

....

Vurderingene av de miljørettslige prinsippene har en sammenheng med landbruksvei-forskriften § 3-2, hvor det går frem at søknaden skal undergis både landbruksfaglige og miljøfaglige vurderinger. Det står videre i § 3-2 at det skal fremgå av vedtaket at det er gjort vurderinger i samsvar med nml. § 7. I vedtaket skal det dermed synliggjøres hvordan de ulike prinsippene og hensynene i nml. §§ 8-12 er vurdert og vektlagt i saksbehandlingen».

(Kilde: Praktisk bruk av naturmangfoldloven ved behandling av skogsaker. Landbruksdirektoratet 2015)

En vei med den standard det her søkes om vil øke tilgjengeligheten inn mot et viktig trekkområde mellom nordlige og sørlige deler av Rondane sør. Den ferdselen selve landbruksdriften vil medføre vil sannsynligvis være så begrenset, at den neppe vil ha vesentlige negative effekter på villreinens arealbruk. Selv om veien stenges med bom for allmenn trafikk (motorisert ferdsel) vil den imidlertid gjøre det enklere for gående og syklende å komme seg inn i sentrale leveområder for villreinen. Dette gjelder særlig ettersom el-sykler nå er likestilte med vanlige sykler.

Villreinnemnda har bare det siste året mottatt mange søknader om enkelttiltak, i tillegg til arealplaner med omfattende utbyggingsforslag for fritidshus. Sumeffektene av de foreslåtte tiltakene (jfr. nml. §10) vurderes til å være så store at de vil ha betydelige negative effekter for villreinen.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda har bare det siste året mottatt mange søknader om enkelttiltak, i tillegg til arealplaner med omfattende utbyggingsforslag for fritidshus. Sumeffektene av de foreslåtte tiltakene (jfr. nml. §10) vurderes til å være så store at de vil ha betydelige negative effekter for villreinen.

Den ferdselen selve landbruksdriften på den omsøkte vegen medfører vurderes å være akseptabel i forhold til villreinens bruk av området, gitt at vegen stenges med bom. Vegen vil imidlertid gjøre det enklere for gående og syklende å komme seg inn i sentrale leveområder for villreinen, og dermed øke tilgjengeligheten inn mot helårsbeiter og trekkområdene mellom nordlige og sørlige deler av Rondane sør. Dette gjelder særlig ettersom el-sykler nå er likestilte med vanlige sykler.

Villreinnemnda frarår at ut fra dette at veien bygges.

STYRETS BEHANDLING

Ut fra presedensvirkningen er det vanskelig å ikke følge forslaget til vedtak.

VEDTAK

Villreinnemnda har bare det siste året mottatt mange søknader om enkelttiltak, i tillegg til arealplaner med omfattende utbyggingsforslag for fritidshus. Sumeffektene av de foreslåtte tiltakene (jfr. nml. §10) vurderes til å være så store at de vil ha betydelige negative effekter for villreinen.

Den ferdselen selve landbruksdriften på den omsøkte vegen medfører vurderes å være akseptabel i forhold til villreinens bruk av området, gitt at vegen stenges med bom. Vegen vil imidlertid gjøre det enklere for gående og syklende å komme seg inn i sentrale leveområder for villreinen, og dermed øke tilgjengeligheten inn mot helårsbeiter og trekkområdene mellom nordlige og sørlige deler av Rondane sør. Dette gjelder særlig ettersom el-sykler nå er likestilte med vanlige sykler.

Villreinnemnda frarår at ut fra dette at veien bygges. Vedtaket var enstemmig.

Lillehammer 14.06.2017

Marit Vorkinn, Sekretær, Sign.

Underskrifter for nemnda

.....

.....